

ANALIZĂ FACTORIALĂ: MATURITATEA PSIHOLOGICĂ ȘI SOCIALĂ A PERSONALITĂȚII

CZU: 159.923.2+316.612

DOI: <https://doi.org/10.52673/18570461.24.2-73.17>Doctorandă **Adriana POPOVICI**E-mail: adriana.popovici7@gmail.comORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8971-0353>

Universitatea Liberă Internațională din Moldova

FACTOR ANALYSIS: PSYCHOLOGICAL AND SOCIAL MATURITY OF PERSONALITY

Summary. The article addresses the topic of psychological and social maturity, highlighting the interdependence between these two essential concepts in the field of psychology. The paper provides a detailed analysis of how these notions are understood and applied in the specialized literature, emphasizing the main indicators of optimal development of psychological and social maturity. Empirically, it presents the results of a study conducted in 2023, which focused on identifying the interconnections between psychological and social maturity in young people during their transition from education to work. This research offers valuable contributions to both the field of psychology and pedagogy, providing a reference framework for understanding the complexity of the maturation process from a psycho-social perspective. The study served as a basis for developing an educational program aimed at promoting the development of indicators associated with achieving optimal psycho-social maturity.

Keywords: psychological maturity, social maturity, young people in transition.

Rezumat. Articolul abordează subiectul maturității psihologice și sociale, punând în lumină interdependența dintre aceste două concepte esențiale în domeniul psihologiei. Lucrarea oferă o analiză detaliată a modului în care noțiunile date sunt înțelese și aplicate în literatura de specialitate, subliniind principalii indicatori ai dezvoltării optime a maturității psihologice și sociale. În aspect empiric, sunt prezentate rezultatele unui studiu realizat în anul 2023, care este axat pe identificarea interconexiunilor maturitate psihologică – maturitate socială la tinerii aflați în perioada de tranziție de la studii spre activitatea de muncă. Această cercetare are conotații atât cu domeniul psihologiei, cât și cu cel al pedagogiei, oferind un cadru de referință pentru înțelegerea complexității procesului de maturizare din perspectivă psiho-socială. Studiul a servit drept bază pentru elaborarea unui program educațional care promovează dezvoltarea indicatorilor asociați cu atingerea unei maturități psiho-sociale optime.

Cuvinte-cheie: maturitate psihologică, maturitate socială, tineri aflați în perioada de tranziție.

ASPECTE TEORETICE PRIVIND CONCEPTELE DE MATURITATE PSIHOLOGICĂ ȘI SOCIALĂ

În literatura de specialitate, maturitatea personalității este abordată atât din punct de vedere psihologic, cât și din punct de vedere social. Această perspectivă subliniază complexitatea procesului de maturizare, care implică nu doar dezvoltarea persoanei, ci și modul în care aceasta interacționează și se integrează în societate.

Din perspectivă psihologică, conceptul de maturitate a personalității este văzut ca un construct multidimensional. Conceptul de maturitate psihologică a fost analizat și dezvoltat în mai multe domenii ale psihologiei – psihologia și psihoterapia existențial-umanistă (K. Rogers, A. Maslow, E. Fromm, F. Perls), psihologia dezvoltării umane (E. Erikson, B.G. Ananiev, G. Craig, J. Lovinger, A.G. Portnova), acmeologia (A.A. Bodalev, A.L. Derkaci, A.A. Rean).

Pentru a înțelege conținutul conceptului de maturitate psihologică a personalității, vom lua în considerare câteva idei fundamentale în acest domeniu. Spre exemplu, G. Allport este autorul care a descris cel mai complet structura maturității psihologice a personalității. El considera că maturizarea umană este un proces continuu, care durează pe tot parcursul vieții. În studiul său despre maturitatea psihologică, savantul a acordat o atenție specială unicității fiecărei personalități. În opinia acestuia, nu există criterii universale pentru descrierea unei personalități absolut mature, deoarece există atâtea căi de dezvoltare câți oameni se dezvoltă: „În căutarea criteriilor universale ale personalității mature nu trebuie să uităm niciodată de diversitatea largă a modelelor individuale” [1]. De asemenea, autorul afirma că încercând să găsim criteriile universale ale maturității psihologice care ar fi potrivite pentru fiecare persoană, uităm de persoana reală, deoarece este imposibil să găsim toate semnele maturității într-o singură persoană.

În concepțiile existențial-umaniste este explorat, de asemenea, fenomenul maturității psihologice. De exemplu, în terapia gestalt a lui F. Perls, *autonomia* este evidențiată ca principalul criteriu al maturității psihologice, care definește capacitatea personalității de a se baza pe sine însăși, de a avea încredere în propria experiență interioară.

În viziunea lui E. Fromm, maturitatea psihologică este asociată cu *capacitatea de a iubi*. Acesta interpreta dragostea matură ca fiind capacitatea personalității de a avea grijă de celălalt, de a respecta interesele celuilalt, de a purta responsabilitate pentru celălalt. Pornind de la aceasta, conform lui E. Fromm, maturitatea psihologică se manifestă direct în relațiile interpersonale care sunt asociate cu grija, responsabilitatea, respectul și empatia în raport cu alți oameni [3]. Teoria relațiilor interpersonale a lui H. Sullivan este apropiată de concepția lui E. Fromm în ceea ce privește înțelegerea și interpretarea maturității psihologice, potrivit căreia dezvoltarea psihică sănătoasă este văzută în contextul relațiilor interpersonale mature, un aspect semnificativ fiind capacitatea personalității de a stabili relații apropiate cu alte persoane [4].

Un alt aspect specific fenomenului maturității este *maturitatea socială*. Obiectul și subiectul studiului maturității sociale inițial devin relevante în sociologie, unde sunt examinate predominant din perspectiva realizărilor unei persoane de o anumită vârstă – finalizarea educației, obținerea unei profesii și asumarea rolurilor sociale în domenii precum economia, politica și dreptul (L.P. Bueva, A.A. Vaisburg, I.S. Kon, V.I. Perevedențev, A.G. Harcev, V.N. Șubkin și alții). În psihologie, maturitatea socială începe să fie studiată în ultima perioadă. Diversele sale aspecte sunt reflectate în concepțiile psihologice ale lui A. Adler, C. Rogers, A. Maslow, E. Erikson, D.I. Feldstein, N. Measișev.

Unul dintre primii care au evidențiat conceptul de *maturitate psihologică* a fost A. Adler [5]. Autorul considera că la baza personalității mature sub aspect social stă simțul social (spiritul comunității) care formează relații pozitive între oameni. Potrivit autorului, personalitatea matură sub aspect social se caracterizează printr-un nivel înalt de interes social, care determină tendința de a colabora cu alții pentru atingerea scopurilor necesare în beneficiul societății. Acest simț social are rădăcini înnăscute, dar formarea sa completă are loc în procesul educației [5].

Conform opiniei lui C. Rogers, personalitatea matură se caracterizează printr-un nivel înalt al autoactualizării, prin tendința spre reflecție și deschiderea către noi experiențe. Aspectul-cheie al maturității sociale a personalității pe care autorul l-a evidențiat este do-

rința constantă de dezvoltare [5; 6]. S.L. Bratcenko și M.R. Mironova, inspirați de lucrările lui C. Rogers, au detaliat o serie de criterii ce descriu maturitatea socială, împărțite în aspecte intrapersonale și interpersonale [7].

Criteriile intrapersonale includ acceptarea și înțelegerea de sine, deschiderea față de experiențele interioare, responsabilitatea liber aleasă, integritatea și congruența, flexibilitatea și deschiderea către schimbare. Pe de altă parte, criteriile interpersonale vizează acceptarea și înțelegerea altora, competențele de socializare și de rezolvare constructivă a problemelor interpersonale, alături de adaptabilitatea creativă la provocările vieții [7].

Pornind de la ideile lui A. Maslow, personalitatea matură sub aspect social este un individ autoactualizat, al cărui comportament este determinat de satisfacerea motivelor superioare. Conform autorului, un astfel de subiect posedă autonomie bazată pe autocontrol, autodeterminare și căutarea activă a soluțiilor la probleme [6].

Studierea conceptului de maturitatea personalității a fost evidențiat în lucrările psihologilor de origine rusă B.G. Ananiev, L.I. Bojovici, I.S. Kon, G.M. Andreeva, L.I. Anțiferova și E.G. Kameneva.

Spre exemplu, B.G. Ananiev susținea că maturitatea socială a personalității este un concept integral, care include aspecte fizice, mentale, de muncă și civice, caracterizate prin dezvoltarea neuniformă a schimbărilor funcționale și personale. Autorul indică dificultatea de a izola criteriile principale ale maturității sociale a personalității, deoarece fenomenul în sine reprezintă un proces multidimensional [8].

Potrivit lui L.I. Bojovici, maturitatea personalității definește o persoană care a atins un anumit nivel de dezvoltare psihică și socială. O astfel de personalitate poate să-și construiască comportamentul ghidându-se de propriile obiective conștient stabilite și poate să le atingă într-un interval optim de timp, independent de circumstanțele imediate diferite care pot avea impact asupra ei [9].

L.N. Kogan era de părere că maturitatea socială a personalității reflectă un nivel înalt de universalism al omului în activitatea profesională, transformându-l într-un lider autentic, indiferent de responsabilitățile de serviciu. Conform concluziilor cercetătorului, natura maturității sociale a personalității este strâns legată de activitatea sa profesională. Formarea acesteia trece prin trei etape: dobândirea solidă a profesiei, transformarea subiectului într-un maestru autentic al activității sale profesionale și, în final, asimilarea acelor abilități care corespund diferitelor niveluri de dezvoltare a activității de muncă [10].

Din punctul de vedere al lui I.S. Kon, maturitatea socială a personalității reprezintă o stare stabilă a omului, caracterizată prin integritate, orientare socială, predictibilitate, percepție adecvată a sinelui și a mediului înconjurător. Conform autorului, acest concept fixează unul dintre cele mai importante rezultate ale proceselor de învățare și educație [11].

Potrivit cercetătoarei G.M. Andreeva, maturitatea socială a personalității este direct legată de procesul de socializare, în cadrul căruia principalele sfere ale formării ei sunt activitatea, comunicarea și conștiința de sine. În plus, aceasta evidențiază un aspect important al dezvoltării maturității sociale – identitatea socială [12]. În același timp, L.I. Anțiferova consideră maturitatea socială a personalității ca fiind un proces continuu de dezvoltare a aspectelor fizice, sociale și moral-psihologice ale personalității, caracterizate prin gradul de cunoaștere a „experienței sociale a acțiunilor” [13].

În lucrarea sa, E.G. Kameneva susține că maturitatea socială reprezintă o calitate integrativă a personalității, toate componentele căreia sunt determinate de sistemul relațiilor sociale, existând o dependență reciprocă și o ierarhie clară între ele. Autoarea identifică următoarele elemente constitutive ale maturității sociale: activitatea socială, toleranța, orientarea spre valorile spirituale, reflexia, creativitatea și responsabilitatea socială, aceasta din urmă fiind văzută ca un element esențial și formator al structurii maturității sociale care include implicit celelalte componente. Astfel, maturitatea socială poate fi definită ca o trăsătură complexă a personalității, care implică prezența responsabilității sociale, activității sociale, toleranței, reflexiei, creativității și integrării intereselor sociale în cadrul orientărilor valorice personale [14].

Cercetătorii A. Inkeles și E. Kelly (1968), ulterior T. Parsons (1991) văd maturitatea socială ca fiind echivalenta conceptului personalității complet funcționale. Conform autorilor, aceasta se caracterizează prin capacitatea de a gândi și de a avea grijă de sine și de alții, cunoașterea modului de a-și crea propriul „eu” printre oameni, capacitatea de a recunoaște valoarea greșelilor – bazată pe înțelegerea forței motrice a naturii, a dinamicii schimbărilor și, cel mai important, prin îndeplinirea unui rol exclusiv creativ în viața de zi cu zi [15; 16].

La rândul său, sociologul R. Harré subliniază că maturitatea socială a unei personalități este strâns legată de gradul de autosuficiență și de realizările externe formale ale acesteia. Potrivit sociologului, subiectul posedă un anumit nivel de autonomie, adică comportamentul personalității nu este dictat de condițiile mediului apropiat. Harré consideră că principalele criterii ale maturității sociale sunt capacitatea individului de a păstra distanța în raport cu influențele mediului și de

a retracta principiile care fundamentează comportamentul curent al acestuia [17]. Astfel, maturitatea psihologică, dar și cea socială cuprind atât aspecte interne, cât și externe ale dezvoltării individuale, reflectând integrarea armonioasă între sine și societate.

Pe baza analizei teoretice efectuate asupra diferitor concepte psihologice referitoare la subiectul cercetării, se poate concluziona că în psihologia modernă, noțiunile de maturitate psihologică și de maturitate socială a personalității sunt multiaspectuale. Ca rezultat al unei scurte revizui a cercetărilor existente privind înțelegerea esenței și procesului de formare a maturității psihologice și a maturității sociale, se pot stabili următorii indicatori care sunt exprimați în relația cu sine, în relația cu celălalt și în relația cu societatea.

În *relația cu sine* – responsabilitatea (A.A. Rean, E. Fromm, E. Erikson); autoînțelegerea, independența conștientă, integritatea și congruența (C. Rogers, apud S.L. Bratcenko și M.R. Mironova); nevoia de autoactualizare (A. Maslow); orientarea spre autodezvoltare, deschiderea către schimbări (C. Rogers, A.A. Rean); autoacceptarea și respectul de sine (G. Allport); autonomia – independența, autosuportul (F. Perls); capacitatea de a stabili obiective reale și ideale (B.S. Bratus); integritatea ego-identității, identitatea socială (E. Erikson); toleranța (A.A. Derkaci, A.A. Bodalev).

În *relația cu celălalt* – capacitatea de a construi relații interpersonale (H. Sullivan, V.N. Meașișcev, R.V. Ovcearova); căldura în relațiile cu alții (G. Allport); capacitatea de a iubi, de a avea grijă (S. Freud, E. Fromm); respectul și empatia față de alți oameni (E. Fromm, C. Rogers).

În *relația cu societatea* – orientările valorice, normele sociale și morale, convingerile și atitudinile, capacitatea de a rezista presiunii și evaluărilor externe (C. Rogers); percepția conștientă, realistă a lumii (G. Allport), identitatea socială (E. Erikson); orientarea socială a comportamentului (A.A. Derkaci, A.A. Bodalev); conștiința morală (L. Kohlberg).

Aspectele enumerate mai sus ale maturității psihologice și ale maturității sociale au permis definirea compoziției și conținutului psihologic al acestora. În acest context, putem spune că maturitatea psihologică și socială a personalității nu se limitează la o singură dimensiune sau aspect al dezvoltării umane, ci este un construct multidimensional care implică responsabilitatea, autoînțelegerea, independența, integritatea, nevoia de autoactualizare, autonomia, capacitatea de a construi relații interpersonale, orientarea valorică, normele sociale și morale, conștiința morală și multe alte trăsături. Acest construct implică o integrare armonioasă între sine și societate, reflectând capacitatea individului de a se dezvolta într-un mod care îi permi-

te să atingă un grad înalt de adaptabilitate, creativitate și funcționalitate în contextul social.

Deși conceptele de maturitate psihologică și socială nu au constituit pe deplin obiectul de studiu al specialiștilor din țara noastră în domeniul psihologiei, diferiți indicatori specifici, precum adaptarea socială, identitatea socială, stima de sine, valorile și orientările valorice, au fost minuțios examinați de către S. Rusnac, D. Antoci, E. Puzur, O. Paladi, S. Chelcea etc., care au contribuit semnificativ la explorarea acestor dimensiuni [18; 19; 20; 21; 22].

METODOLOGIA CERCETĂRII

În cadrul studiului dat, ne-am propus să investigăm modul în care maturitatea psihologică și cea socială se influențează reciproc și contribuie la dezvoltarea personalității umane.

Scopul studiului: identificarea și analiza relațiilor dintre nivelul maturității sociale și cel al maturității psihologice la tineri în perioada de tranziție.

Ipoteză: am presupus că există o corelație semnificativă între cele două dimensiuni ale maturității, astfel încât nivelul de dezvoltare al uneia poate influența nivelul celeilalte.

Prezentarea lotului de studiu: lotul a fost alcătuit din 250 de subiecți, cu vârste cuprinse între 17 și 21 de ani – 128 de băieți și 122 de fete.

De menționat că participarea la cercetare a tuturor respondenților a fost în exclusivitate una voluntară, iar eșantionul respectiv a întrunit condițiile necesare pentru a fi reprezentativ. Toți adolescenții au primit spre completare voluntară două chestionare:

1. Metoda de diagnosticare a maturității psihologice, chestionar elaborat de autorii V.A. Rujenkov, V.V. Rujenkova, I.S. Lukianțeva [23] – reflectă evaluarea a 5 indicatori de bază care alcătuiesc maturitatea personalității individului: responsabilitate, toleranță, autoactualizare (autodezvoltare), gândire pozitivă și independentă. Pentru fiecare scală a metodologiei există 10 întrebări (6 directe și 4 indirecte) care acope-

ră întregul spectru al componentelor fiecărui parametru. Prin urmare, chestionarul cuprinde 50 de întrebări. Pentru fiecare întrebare sunt propuse 4 variante de răspuns: „niciodată”, „rar”, „des”, „întotdeauna”, fiecareia dintre ele fiindu-i atribuit un număr corespunzător de puncte. Rezultatul se obține prin sumarea punctelor obținute la fiecare întrebare.

2. Scala de evaluare a maturității sociale, chestionar elaborat de autorii T.N. Kojevnikova, N.A. Stumbris, T.A. Sundukova [24]. Pentru evaluarea nivelului de maturitate socială au fost stabiliți următorii indicatori: orientările valorice în domeniul educației; orientările valorice în domeniul profesional; motivația pentru învățare; motivația alegerii profesionale; perspectiva asupra propriei vieți; independența în luarea deciziilor de viață; poziția față de fenomenele și procesele sociale, culturale și economice care au loc în țară. Scala de evaluare include 12 itemi. Pentru fiecare întrebare sunt propuse câteva variante de răspuns, fiecareia fiindu-i atribuit un număr corespunzător de puncte. Rezultatul se obține prin sumarea punctelor obținute la fiecare întrebare. Astfel, au fost identificate 3 nivele de maturitate socială: optim, mediu și critic.

Procedura de analiză a datelor. Analiza datelor a fost realizată în IBM SPSS Statistics 26.0. În scopul explorării datelor, a fost efectuată analiza descriptivă pentru loturile cercetate și aplicat Chi-Square Tests pentru asocierea datelor măsurate pe scară ordinală.

Prezentarea și analiza datelor. Pentru a investiga posibila legătură dintre maturitatea socială și maturitatea psihologică, este esențială examinarea datelor descriptive ale fiecărui chestionar.

În contextul analizei datelor descriptive obținute în cadrul aplicării chestionarului *Metoda de diagnosticare a maturității psihologice*, observăm că valoarea medie pentru indicatorul „maturitate psihologică” este $M=87,48 \pm 11,71$. Această valoare sugerează faptul că participanții la studiu au înregistrat scoruri care indică un nivel relativ înalt al maturității psihologice (tabelul 1).

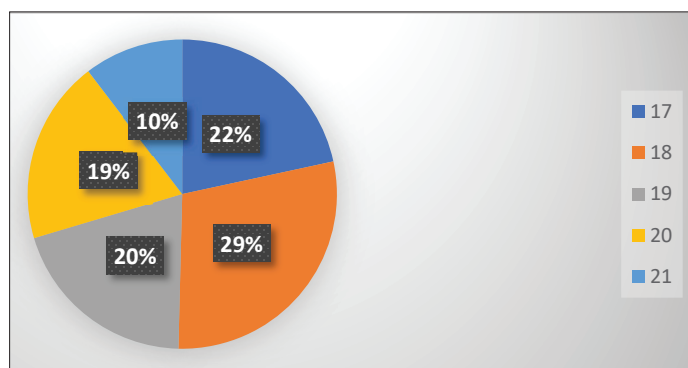

Figura 1. Distribuția respondenților pe vârste (%).

**Valorile medii și deviația standard pentru indicatorii testelor:
1. Metoda de diagnosticare a maturității psihologice și 2. Scala de evaluare a maturității sociale**

Variabile studiate	M± SD
Maturitate psihologică	87,48 ±11,71
Maturitate socială	52,22 ±14,28

În același timp, analiza datelor statistice obținute în cadrul aplicării chestionarului *Scala de evaluare a maturității sociale* (autori: T.N. Kojevnikova, N.A. Stumbris și T.A. Sundukova) arată că valoarea medie pentru indicatorul „maturitate socială” este $M=52,22 \pm 14,28$. Această valoare sugerează că, în medie, subiecții au un nivel relativ înalt de maturitate socială.

Analiza datelor prezentate în figura 2 cu privire la rezultatele aplicării chestionarului *Scala de evaluare a maturității psihologice* (autori: V.A. Rujenkov, V.V. Rujenkova, I.S. Lukianțeva) relevă că din totalul participanților la studiu, 215 persoane (86%) au atins un nivel mediu de maturitate psihologică, în timp ce 35 de persoane (14%) au atins un nivel înalt al maturității psihologice.

Analiza datelor descriptive prezentate în figura 3 cu privire la rezultatele aplicării chestionarului *Scala de evaluare a maturității sociale* (autori: T.N. Kojevnikova, T.A. Sundukova, N.A. Stumbris) arată că 95 de subiecți (38,0% din totalul participanților) prezintă un nivel acceptabil al maturității sociale. Potrivit autorilor scalei, indivizii ce corespund acestui nivel se confruntă deseori cu probleme de confuzie în luarea deciziilor, fiind frecvent influențați de factori externi. Cu toate acestea, ei sunt motivați să învețe și să se integreze în mediul social și profesional. Pentru acești tineri, motivația legată de prestigiu și bunăstare este predominantă, influențându-le sistemul de valori.

Pe de altă parte, un nivel scăzut al maturității sociale este observat la 34 de respondenți, aceștia reprezentând 14% din totalul participanților. Autorii Ches-

tionarului menționează că indivizii care corespund acestui nivel de maturitate socială nu sunt suficient de pregătiți din punct de vedere psihologic pentru a lua decizii independente în contextul integrării sociale, profesionale și individuale. De asemenea, ei se confruntă adesea cu incertitudini legate de stabilirea scopurilor în viață.

În contrast, nivelul optim al maturității sociale a fost identificat la 121 de persoane (48% din totalul participanților). Conform autorilor scalei, persoanele care corespund acestui nivel de maturitate sunt orientate spre obținerea unei educații conștiente, arătând motivație pentru dezvoltarea abilităților intelectuale și pentru exprimarea potențialului creativ. Ele privesc viitorul realist și sunt motivate să se integreze și să se dezvolte în toate domeniile vieții. Tinerii care au un nivel optim de maturitate socială sunt cel mai bine pregătiți pentru viața independentă de adult.

Analiza datelor prezentate în tabelul 2 relevă faptul că maturitatea psihologică înaltă este asociată în mare parte cu un nivel optim de maturitate socială, încadrând 26 de persoane (10,4% din totalul eșantionului) în această categorie. Respectiva constatare indică asupra faptului că indivizii care au un nivel înalt de maturitate psihologică tind să aibă, de asemenea, un nivel optim de maturitate socială. Numărul relativ mic al persoanelor cu un grad înalt de maturitate psihologică și nivel critic sau acceptabil de maturitate socială (1 și, respectiv, 8 persoane, sumând 3,6% din totalul participanților) sugerează o corelație puternică între maturitatea psihologică înaltă și atingerea unui

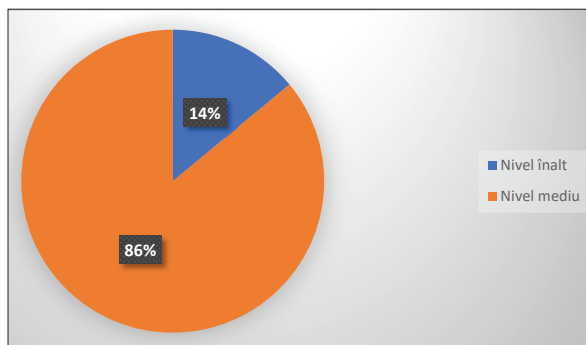

Figura 2. Rezultatele Scalei de evaluare a maturității psihologice privind distribuția respondenților la studiu pe nivele.

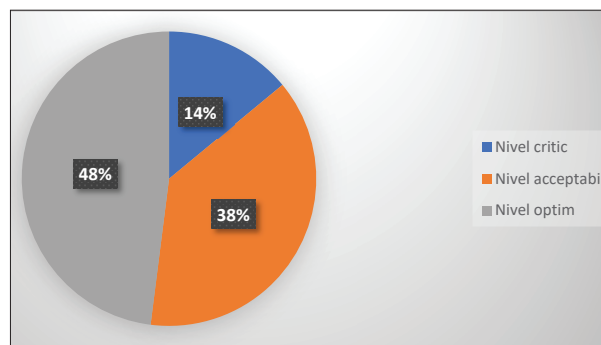

Figura 3. Rezultatele Scalei de evaluare a maturității sociale privind distribuția respondenților la studiu pe nivele.

Tabelul 2

Corelarea dintre maturitatea psihologică și maturitatea socială

		Maturitate socială			Nr. de respondenți (%), total
		Nr. de respondenți (%), nivel optim	Nr. de respondenți (%), nivel acceptabil	Nr. de respondenți (%), nivel critic	
Maturitate psihologică	Nr. de respondenți (%), nivel înalt	26	8	1	35
		10,4%	3,2%	0,4%	14,0%
	Nr. de respondenți (%), nivel mediu	95	87	33	215
		38,0%	34,8%	13,2%	86,0%
	Nr. de respondenți (%), total	121	95	34	250
		48,4%	38,0%	13,6%	100,0%

Sursa: Elaborat de autor.

Tabelul 3

Asocierea dintre maturitate socială și maturitate psihologică (indicatori statistici și semnificația lor)

Indicatori statistici	Valori	Semnificație asimptotică (bilaterală)
Pearson Chi-Pătrat	11,544	0,003
Raport de verosimilitate	12,638	0,002
Raport de cazuri	250	

Sursa: Elaborat de autor.

nivel optim de maturitate socială. Maturitatea psihologică medie reprezintă majoritatea eșantionului, cu 215 persoane (86% din totalul participanților). Aceasta este distribuită mai uniform între cele trei niveluri de maturitate socială, cu preponderență pentru nivelul optim (95 de persoane sau 38% din totalul participanților) și pentru cel acceptabil (87 de persoane sau 34,8% din totalul participanților), urmat de nivelul critic (33 de persoane sau 13,2% din totalul participanților). Această distribuție arată că, având chiar și un nivel mediu de maturitate psihologică, este posibil să se atingă un nivel optim de maturitate socială, deși există o varietate mai mare în ceea ce privește realizările în această zonă.

Rezultatele din tabelul 3 includ analiza Chi-Pătrat, care demonstrează o asociere semnificativă între maturitatea psihologică și cea socială, cu o valoare a semnificației de 0,003. Rezultatul dat sugerează că aceste două forme de maturitate sunt interconectate și influențează reciproc dezvoltarea personalității umane. Testul Pearson Chi-Square, cu un scor de 11,544, confirmă această asociere semnificativă, semnând o legătură statistică importantă între variabilele studiate. În plus, raportul de verosimilitate, cu o valoare de 12,638 și o semnificație de 0,002, întărește această descoperire, oferind suport adițional pentru existența unei corelații între maturitatea socială și cea psihologică. Prin urmare, analiza datelor subliniază

clar o interdependență semnificativă între aceste dimensiuni ale maturității, ceea ce este important pentru înțelegerea complexității dezvoltării personalității în contexte individuale și sociale.

CONCLUZII

Corelația dintre maturitatea psihologică și cea socială. Datele sugerează o legătură între maturitatea psihologică și nivelurile de maturitate socială. Indivizii cu grad înalt de maturitate psihologică tind să atingă un nivel optim al maturității sociale, ceea ce poate indica asupra faptului că dezvoltarea psihologică avansată facilitează performanța socială superioară.

Există o variabilitate semnificativă între rezultatele maturității sociale a persoanelor care manifestă maturitate psihologică medie, această constatare sugerând că alți factori (cum ar fi mediul, experiențele de viață sau educația) pot juca un rol important în determinarea nivelului maturității sociale atinse.

Importanța dezvoltării personale. Rezultatele subliniază importanța dezvoltării personale continue. Chiar și prezentând un nivel mediu al maturității psihologice, indivizii pot atinge niveluri optime de maturitate socială, acest fapt sugerând că eforturile în vederea dezvoltării personale pot avea un impact pozitiv asupra competențelor sociale.

Rezultatele obținute în cadrul acestui studiu sunt esențiale pentru înțelegerea complexității procesului de maturizare a tinerilor și pentru identificarea strategiilor eficiente de suport în perioada tranziției de la studii la activitatea de muncă. Confirmarea ipotezei inițiale, potrivit căreia maturitatea socială și psihologică sunt interconectate, oferă o bază solidă pentru dezvoltarea ulterioară a programelor educaționale și de consiliere ce vizează facilitarea unei tranziții armonioase și a integrării reușite în viața adultă.

BIBLIOGRAFIE

1. Allport, G.W. Pattern and growth in personality. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1961.
2. Maslou, A.G. Dal'nie predely chelovecheskoy psikhiki. Sankt-Peterburg: Evraziya, 1999. 432 p.
3. Fromm, E. Iskusstvo lyubit'. Moskva, 1990. 224 s.
4. Freyzer, R., Feydimen, Dzh. Lichnost': teorii, eksperimenty, uprazhneniya. Sankt-Peterburg, 2002. 608 s.

Tatiana Vatavu. *Mărinimie II*, 2024, șamotă, smaltțuri, 240 × 240 × 450 mm.

5. Hjelle, L., Ziegler, D. Personality Theories: Basic Assumptions, Research, and Applications 3th ed. McGraw-Hill, 1992. 603 p.
6. Aniței, M., Chraif, M., Burtăverde, V. Tratat de psihologia personalității. București: Trei, 2016. 472 p.
7. Bratchenko, S.L., Mironova, M.R. Lichnostnyy rost i ego kriterii. Psikhologicheskie problemy samorealizatsii lichnosti. Sankt-Peterburg, 1997, 38-46.
8. Anan'ev, B.G. Chelovek kak predmet poznaniya. 3-e izd. Moskva: Piter, 2016. 288 s.
9. Bozhovich, L.I. Problemy formirovaniya lichnosti. Izbrannye psikhologicheskie trudy. Voronezh: NPO MO-DEK, 2001. 349 s.
10. Kogan, L.N. Vsestoronnee razvitie lichnosti i kul'tura. Moskva: Znanie, 1981. 63 s.
11. Kon, I.S. Psikhologiya ranney yunosti. Moskva: Prosveshchenie, 1989. 256 s.
12. Andreeva, G.M. Sotsial'naya psikhologiya: Uchebnik vysshikh uchebnykh zavedeniy. Moskva: Aspekt press, 2014. 363 s.
13. Antsyferova, L.I. Razvitie lichnosti i problemy gerontopsikologii. Moskva: In-t psikhologii RAN, 2004. 413 s.
14. Kameneva, E.G. Razvitie sotsial'noy zrelosti studentov v pedagogicheskom vuze. In: Vestnik Orenburgskogo gosudarstvennogo universiteta, 2004, 72-76.
15. Inkeles, A.A. Society, social structure and childhood socialization. Socialization and society, Boston: Ed. by I.A. Clausen, 1968. 203 p.
16. Parsons, T. The Social System. 2nd edition, 1991, London: Routledge, doi: <https://doi.org/10.4324/9780203992951>
17. Harre, R. Positioning theory. New ideas in psychology. Oxford: 2005. Vol. 5, 1, 32-52.
18. Antoci, D. Particularitățile formării orientării valorice a adolescenților și tinerilor. În: Învățământ superior: tradiții, valori, perspective. Conferința științifică națională cu participare internațională, 27-29 septembrie 2019. Chișinău: Tipografia UST, 2019, vol. 1, 6-11.
19. Chelcea, S. Stereotipuri, reprezentări și identitate socială. Editura Universității din Pitești, 2000.
20. Paladi, O. Orientările valorice și adaptarea psihosocială a adolescenților. Teza de doctor habilitat. 2022.
21. Puzur, E. Maturitatea socială – indicator al adaptării psihosociale. În: Univers Pedagogic, 2014, nr. 3, 45-49.
22. Rusnac, S., Clivadă, S. Particularitățile orientărilor valorice și trebuințele valorice ale tinerilor din comunitatea LGBT. Chișinău: Centrul de informare GenderDoc-M, 2008.
23. Ruzhenkov, V.A., Ruzhenkova, V.V., Luk'yantseva, I.S. Metodika diagnostiki lichnostnoy zrelosti. Seriya Meditsina. Farmatsiya, 2016, nr. 26 (247). Vypusk 36. UDK 316.61:17.021.2.
24. Kozhevnikova, T.N., Stumbris, N.A., Sundukova, T.A. Metodika vyyavleniya urovnya sotsial'noy zrelosti vypusknikov. In: Klassnyy rukovoditel', nr. 6, 2003.